

Секція

«УПРАВЛІННЯ ЄДИНОЮ ТРАНСПОРТНОЮ СИСТЕМОЮ»

ГОЛОВА СЕКЦІЇ – д.е.н., професор В.Г.Шинкаренко

УДК 656.078.8

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ НА
ТРАНСПОРТІ

Астахов В. М., к.т.н., професор (УкрДАЗТ)

В епоху глобалізації і міжнародної інтеграції внаслідок об'єктивності тенденцій поглиблення конкуренції все більшого значення для комерціалізації успіху кожної організації набуває її конкурентоспроможність. Сьогодні конкурентоспроможність виступає універсальною вимогою, що висувається відкритою господарюючою системою до будь-якого національного економічного суб'єкта. Бути конкурентоспроможним означає забезпечувати споживчі, якісні та цінові характеристики товарів та послуг на світовому рівні незалежно від того, де вони будуть реалізовані – на внутрішньому чи зовнішньому ринку.

Створення економічних і соціальних умов для стабільного і безконфліктного розвитку суспільства визначає необхідність економічного регулювання взаємодії залізничного й автомобільного видів транспорту, що конкурують на ринку транспортних послуг.

Сутністю стратегії забезпечення конкурентоспроможності є всебічне реагування та пристосування підприємства до його зовнішнього середовища. Опосередковано на підприємство впливає дуже багато соціальних, економічних та інших макроекономічних чинників. Проте, галузеві чинники мають вирішальний аспект зовнішнього оточення, оскільки конкурентна боротьба відбувається саме між підприємствами однієї галузі. Тому для розробки стратегії забезпечення конкурентоспроможності необхідно провести поглиблений аналіз всіх факторів досягнення її вищого рівня для підприємства.

Одним з основних факторів, які впливають на формування та розвиток конкурентних переваг, є характер і структура споживчого попиту. Величина попиту на внутрішньому ринку сприяє розвитку тих галузей, в яких можуть бути реалізовані ефект масштабу при масовому споживанні існуючих товарів (послуг) або зниження витрат по мірі освоєння нового продукту. На ринку

транспортних послуг попит має саме масовий характер. В умовах посилення ролі імпорту та підвищення рівня вимог до якісних і цінових характеристик товарів користувачі транспортних послуг вимагають усе більш високої якості їх обслуговування, особливо в умовах періодичного підвищення тарифів на перевезення та цін на супроводжувальні сервісні послуги.

Зростає загроза з боку конкурентів на залізничному транспорті. Останнім часом швидко нарощує свої потужності автомобільний транспорт, пропонуючи пасажирам низку відчутних для них переваг порівняно з залізничним транспортом. Це призводить до того, що пасажиропотік на автомобільному транспорті зростає більш швидкими темпами, ніж на залізничному, а ключовою конкурентною перевагою залізничного транспорту залишається вартість транспортної послуги.

Для визначення внутрішніх можливостей та факторів зовнішнього середовища можливо використовувати наступний механізм формування конкурентних переваг транспорту, що включає у себе сукупність узгоджених між собою організаційно-економічних прийомів, які дозволяють ідентифікувати стан внутрішнього середовища, забезпечувати розвиток ключових переваг та сприяють забезпеченню конкурентоспроможності видів транспорту в умовах негативного впливу факторів зовнішнього середовища.

За наведеним механізмом визначено основні стратегічні та поточні конкурентні переваги залізничного та автомобільного транспорту поділено так.

Конкурентні переваги залізничного транспорту формуються під впливом її універсальності, незалежності експлуатації від пори року та кліматичних умов, більш низького рівня забруднення навколишнього середовища, а також можливостей поєднання крупних підприємств за рахунок побудови під'їзних колій.

У свою чергу конкурентні переваги автомобільного транспорту ґрунтуються на необхідності менших капіталовкладень, відносної розвинутості автомобільних шляхів, великої мобільності, а також автономності руху транспортних засобів.